

ANNEKE APPEL

HET ROZE VESTJE

vrij naar een uitspraak in het ballet 'de rode schoentjes':

bedenk wel dat de dief slechter af
is dan de bestolene

Eveneens van Anneke Appel:

VANAUX

waar de weg doodloopt
en het leven doorgaat na
het grote sterven

ISBN: 9789464924237

Binnenkort verkrijgbaar:

IN DE WOLKEN

korte en
langere verhalen

Schrijver: Anneke Appel
Coverontwerp: G.G. Cassée
ISBN: 9789464925272
© Anneke Appel

Thailand, de eerste week, maandagavond

De zon zakt achter Koh Lahn. Spectaculair, zoals de zon hoort onder te gaan in de tropen. Snel ook. Als je goed kijkt, kun je hem zien zakken. Een withete bal in een oranjerode gloed, glijdend langs een indigoblauwe hemel. Daaronder het donkere silhouet van het eilandje. Dan de zee, alle kleuren kabbelend weerkaatsend.

Juliette ten Cate-Dubois kijkt uit over het kalme water van de Golf van Thailand, met een gin-tonic, een stevige, in haar hand. Ze vindt dat ze het goed voor elkaar heeft met het juiste drankje op de juiste tijd en plaats. Ze heeft de cocktail zelf gemixt. Ze begint het te leren. Als Rick hier nu zou zijn geweest, had hij voor de borrel gezorgd. Eindelijk zit ze op het hoge terras van Sea View, haar studio voor de komende maand. Een half jaar geleden was ze hier een week. Ze was samen met haar man naar de Boat Club gekomen en ze hadden een kamer in het nieuwe gebouw gekregen. De Sea View kwam pas vrij na Ricks vertrek naar Jakarta, voor zaken. Zij bleef wel in Thailand. Wat moest zij op Java? Toen was het te warm om overdag buiten te zijn. Elke avond zat ze rond zonsondergang met een G&T op dit terras, met dezelfde aftandse wapper, een primitieve losstaande ventilator, op de hoogste stand. Dan was het nèt uit te houden. Ze zat niet constant naar de lucht te kijken, heus niet, maar de kleuren waren soms zo fantastisch, dat ze nergens anders aandacht voor kon hebben. Die keren vond ze het jammer dat haar Lief er niet was om samen met haar te genieten van het moment dat de dag overgaat in de nacht. Van de palmen die afsteken tegen de hemel, van het ruisen van de zee, een kreet van een vogel die zijn nest opzoekt, de warmte van de tropenavond, de vertrouwde geur van jasmijn en frangipani.

Eigenlijk was hij meer een rustige waarnemer dan zij. Zij is altijd wel ergens mee bezig. Hij kon lekker op zijn gemak wat prullen met zijn pijp of een sigaar en ondertussen de wereld om zich heen ervaren. Hij was zich altijd veel meer bewust van het moment, vooral van mooie momenten. En hij uitte dat. Dat had ze altijd in hem en in zijn familie bewonderd, dat ze zo prettig, rustig en zeer welgemeend blij konden zijn. En dat dan óók nog tegen elkaar zeiden. Of tegen wie er ook maar in de buurt was en het wilde horen. Mensen die hun geluk kennen en er zo positief mee omgaan, leven langer, wordt er gezegd. Haar schoonouders, die beiden een zeer respectabele leeftijd bereikt hadden, bevestigden daarmee de bewering. Juliette heeft vroeger wel eens, in onbezonnen jeugdigheid beweerd, dat men de beleefdheid zou moeten hebben om rond de tachtig uit te stappen. Gezien de beroerde staat van haar gewrichten vandaag de dag, mag wat haar betreft de show zelfs eerder over en uit zijn. Pijn en ongemakken, de noodzaak om dagelijks oefeningen te doen voor haar bewegingsapparaat, zoals dat door vakmensen zo aardig genoemd wordt, en dan ook nog eeuwig rekening houden met de calorieën, dat alles overkwam haar sluipend. Leuk is anders. Er overkwam haar helaas meer narigheid. Iets zo onvoorstelbaar en ongekend oneerlijk, zo vals en vreselijk, dat ze er het liefste helemaal geen aandacht aan zou willen schenken. Dat is echter geen optie, want ze staat ermee op en ze gaat ermee naar bed. Thuis had ze noch de rust, noch de noodzakelijke afzondering, noch de moed om de rampzalige gevolgen van haar persoonlijke catastrofe te overzien, daarom is ze hier gekomen. Een strategische tocht naar de Boat Club in Thailand, het land waar ze woonde toen hun kinderen nog klein waren en Rick een voorbeeldige echtgenoot was en de leukste vader van de wereld. Nu zit ze op het balkon van Sea View, met haar lijf van bijna zestig jaar en honderd-kilo-plus-een-heel-klein-beetje. Met een glas en

de ondergaande zon. Hulp valt er van hem niet van te verwachten. Laat staan van de drank. Beiden zijn een vreedzaam decor, in schril contrast met haar innerlijke onrust.

Mist ze haar Lief nu? Ze weet het niet. Heeft ze behoefte aan zijn gezelschap? Ze kan het met de beste wil van de wereld niet zeggen. In tegenstelling tot hém, vindt zij het prima als er niemand om haar heen is.

Ach wat! denkt ze, Een mens heeft altijd wel anderen in de buurt. Neem nou vandaag. Er was een chauffeur, de vertrouwde Khun Chittyporn van het reisbureau, om haar op te pikken van Suvarnabumi. Er was de lieve receptioniste, Khun Kitty, om haar welkom te heten en haar de sleutel te overhandigen. Er is tot acht uur vanavond personeel in de keuken, achter de bar en in de bediening. Tot morgenochtend acht uur, als de eerste mensen van de dagploeg verschijnen, zal er een guard rondlopen. Hoe alleen ben je dan? Eenzaam ja, dat kan. Dat is een gevoel dat in jezelf zit. Als je daarmee niet behept bent, is er toch niets aan de hand? Mis je dan je Lief? Heb je behoefte aan hem?

Ricks werk bracht mee dat hij vaak van huis was. Juliette is eraan gewend om regelmatig alleen te zijn en zelf haar boontjes te doppen. Zoals een vriend ooit zei:

‘Deze vrouw staat haar mannetje.’

Ze glimlacht bij de gedachte aan deze welgemeende en een beetje bewonderend uitgesproken mening. De goed bedoelde bemoeienissen van dierbaren begonnen haar aardig te irriteren. Men wil haar niet aan haar lot overlaten nu Roderick zo plotseling uit haar bestaan verdwenen is. Iedereen is bang dat de eenzaamheid haar zal overspoelen. Integendeel! De laatste weken, vindt ze, was ze juist te weinig alleen. Ze had daverende behoefte gekregen aan een beetje lucht. Niet de hete adem van goedbedoelende dierbaren in

haar nek. Ze moesten eens weten! Dit, dit huisje, dit uitzicht, deze afzondering, dit is wat ze nodig heeft. Juist nu! Omdat ze in haar eentje aan haar nieuwe status wil wennen? Welnee. Omdat ze weet dat er besluiten genomen moeten worden. Kleine en grote. Lange en korte termijn zaken moeten worden geregeld. Juliette is praktisch van aard en gewend orde op zaken te stellen. Dat kan ze overal ter wereld, dus ook thuis. Ze zit hier omdat ze een levensgroot dilemma niet langer voor zich uit wil schuiven. Ze is niet langer in staat het deksel op de ketel te houden en ze is bang onherstelbare schade aan te richten. Dat wil ze tot elke prijs vermijden en daarom zit ze peinzend over zee te staren.

De zon is weg. De hemel gloeit nog na. Het is een perfecte avond. Geen zuchtje wind behalve de prettige koelte die de wapper geeft. Dankzij Deet heeft ze geen last van muggen. De temperatuur is verrukkelijk en ergens verspreiden bloemen een intens zoete en vertrouwde geur. Juliette heeft haar glas leeg. Het is nog vochtig aan de buitenkant van de condens, maar het is al niet koud meer. Ze weet niet wat ze ermee aan moet. Zal ze het omspoelen en voor morgen bewaren of zal ze het zo meenemen naar het restaurant, als ze gaat eten? Kijk, dat is ook een reden om hierheen te komen: ze laat zich maar al te graag afleiden door trivialiteiten.

'Nee, juffrouw! Blijf nu eens even bij de les!' zegt een verstandige innerlijke stem.

'Ben je mal! Vandaag niet, Melkboer! Vandaag hoef ik nog niet.' antwoord een frivole.

Hoeveel stemmen kan een mens horen in zijn hoofd?

Hoeveel stemmen staat ze toe?

Welke wil ze horen?

Naar welke luistert Juliette?

Thailand, dinsdag, de eerste week

Die eerste nacht slaapt ze voor haar doen voortreffelijk, wel zes uur achter elkaar.

Droomloos. Deze nacht geen flitsen van een roze vestje dat haar schoondochter verbaasd in haar handen houdt. Juliette gaat naar de WC en drinkt een glas water. Daarna ligt ze nu eens niet uren in het donker te staren, zoals zo vaak. Ze valt prompt weer in slaap.

Juliette wordt wakker met zonlicht en vogelgeluiden en gezoem van een airco. Als ze na wat suffen en soezen op haar telefoon kijkt is het na negenen. Erg laat voor haar doen. Zeker in de tropen. Heel normaal, vroeg zelfs, als je acht uur tijdsverschil aan het overbruggen bent. Stijf zit ze op de rand van haar bed. Langzaam gaat ze staan en wacht even tot ze verder kan. Met krakende knieën loopt ze naar de badkamer. Gewoontegetrouw zet ze de hete kraan open. Eigenlijk hoeft ze hier helemaal niet met een mengsel van warm en koud te werken voor haar vullingen en kronen en gevoelige tandhalzen. Het water in de tropen is altijd en overal lauw. Toch is het te koud om lekker te douchen. Ze verbaast zich altijd over James Bond, wanneer hij stoer op Jamaica onder een koude straal gaat staan. Dat water kan nooit Scandinavisch koud zijn.

Met haar shampoo in de aanslag kijkt Juul hoe deze kraan ook alweer werkt. Moeiteloos heeft ze de juiste temperatuur te pakken en ze staat loom en lekker lang onder de lauwe regen. Traag komt haar systeem uit de kreukels. Het bewegen gaat ietsje soepeler. Ze ziet ervan af om nu te zwemmen. Dan wordt ze weer nat en moet ze zich opnieuw afdrogen. Ze gaat eerst maar eens ontbijten.

Ze heeft geluk: er is papaja. Ze krijgt een bord vol grote gekartelde stukken. Verbaasd kijkt ze ernaar. Zo heeft ze deze vrucht nog nooit geserveerd gekregen. Kennelijk werd er met een speciaal mes gesneden. Het geheel ziet er rommelig uit. Juliette weet niet beter of men maakt een fraaie compositie of een klein sculptuurtje. Dit is een slordige stapel brokken. Enfin, het is onmiskenbaar papaja. Ze vraagt er extra loemie bij. Het duurt even eer de groene Citroentjes komen. Deze zijn zorgvuldig zodanig gesneden dat er geen pitjes meer in zitten. Dat is er dan nog wel over van het Thailand zoals Juliette het kent: voedsel dat verzorgd en smaakvol geserveerd wordt, met liefde en aandacht vanuit een oude traditie, door mensen die de tijd hebben en de moeite nemen om van alles een kunstwerkje te maken.

Juliette kijkt om zich heen. Ze is de enige op het terras. De barman leest een boekje. Ze hoort gelach in de keuken. De zon schijnt op het grote grasveld waar beo's lawaaiig rondhopsen en de tuigage van de zeilboten tegen de masten kleppert. Juul geniet van de strakblauwe lucht, het windje, de aangename temperatuur, het terugzijn in de Tropen, het vertrouwde van de Boat Club. Haar blik gaat weer naar haar bord. *Er gaat niets boven deze verse, rijpe, voor haar speciaal schoongemaakte oranje weelde. Een prettige beet, weinig calorieën en lang een verzadigd gevoel. Gezond, vol vitamines en mineralen en, laten we wèl wezen, denkt ze, wat kost dat nou helemaal?* Ze kijkt op de prijslijst. 60 Bath. Ze berekent dat dat ongeveer één euro vijftig moet zijn. *Ongelooflijk, hoe kunnen ze het ervoor doen! Nou ja, op elk erf, ja zelfs her en der in een berm, groeien de bomen vanzelf. Er hoeven maar ergens van die gladde zwarte pitten te belanden of even later verschijnt er een dunne stam die binnen de kortste keren zware, verrukkelijke vruchten levert*

Juliette loopt naar de bar en bestelt een americano, een grote kop koffie. Die is hier ook waanzinnig goedkoop en erg lekker. Ze hebben tegenwoordig een goede machine. Er is een verse krant, de Bangkok Post. Niet dat daar veel in staat. Juliette is er zo doorheen. Het 'Outlook'-katern vindt ze meestal wel aardig Naast gebruikelijk geroddel over publieke personen en wat modefoto's, is er altijd wel een zinnig artikel van een monnik of een professor. De deskundige van vandaag vindt het Tijd voor Verandering. De rijken in Thailand zijn erg rijk. Dat is altijd zo geweest. Volgens het artikel is de afstand tussen arm en rijk echter nog nooit zo groot geweest. De armen zijn niet straatarm. In elk geval minder schrijnend dan voorheen. Alleen hebben ze weinig voorzieningen. In dit land is gezondheid te koop. Als je geld hebt kun je gezondheid kopen, nou ja, voor zover dokters en hun geneesmiddelen helpen tegen je kwaal. Tegen sommige kwalen is nu eenmaal geen kruid gewassen. Als je geen geld hebt, kun je maar beter niet ziek worden. Verzekeringen bestaan niet of nauwelijks en als ze er al zijn, zal de doorsnee Thai er geen gebruik van maken. Die heeft er geen Bath voor over. Letterlijk en figuurlijk. Verzekeringen kent het Boeddhisme van oudsher niet. Pensioenen al helemaal niet. In deze cultuur is het gebruikelijk dat de kinderen voor de ouders zorgen als die te oud zijn geworden om te werken. Dat gaat prima als je met acht broers en zussen die zorg deelt. Sinds de zeventiger jaren is er een omslag. Een charismatische arts heeft met veel succes geboortebeperving gepropageerd. En nu heeft de gemiddelde Thai nog slechts twee kinderen. Dat is prachtig. Alleen zijn de meeste van deze jongelui niet zo hoog opgeleid dat zij voldoende kunnen verdienen om naast hun eigen gezin ook nog eens hun ouders van het nodige te voorzien. Als een mens vroeger geen kinderen had en ook geen familie die wilde ondersteunen, dan was daar nog altijd de Wat, de Thaise tempel. Elk levend

wezen wordt daar sinds mensenheugenis met respect behandeld en gevoed. Altijd waren er rijken die de Wat van middelen voorzagen. Tegenwoordig zijn er méér hulpbehoevenden en minder sponsors. Een omslag in het denken en dan vervolgens een inhaalslag, lijken niet overbodig, volgens de schrijver van het artikel.

Juliette glimlacht. Veranderingen. Vastgeroeste patronen. Culturele eigenaardigheden. Het was altijd gemakkelijk om te zien, als er plots een regenbui losbarstte, dat elke Thai iets boven zijn hoofd hield. Al was het een natte krant, een zakdoek of een plastic boterhammenzakje: het hoofd moet beschermd! Evengoed is de introductie van verplichte valhelmen op brommertjes en motoren faliekant gecrasht: geen Thai wil iets vast op zijn kop! Afgezien van gigantische zonnehoeden als er op het land gewerkt wordt. Voor onwetende Farang is dit een onbegrepen fenomeen: wel het hoofd vrijwaren van zon en regen; niet de hersens beschermen tegen het noodlot in de vorm van een dodelijke klap. Het noodlot is namelijk het noodlot. Dat je enige maatregelen zou kunnen nemen voor je eigen veiligheid, is een principe dat tot de meeste Thai nog niet is doorgedrongen.

Op het Gym had Juliette een bijzondere leraar geschiedenis. Hij was groot. Had een zware stem en kon vervaarlijk van onder zijn borstelige wenkbrauwen kijken. In de eerste klas waren heel wat leerlingen stiekem een beetje bang voor hem. Juliette niet. Haar vader kon net zo kijken. Dan dachten mensen die hem niet kenden dat hij boos was. Zo was zijn blik nu eenmaal. In wezen was hij de vriendelijkheid zelve. Wel vond hij het leuk om met slechts fronsen, mensen van zijn erf te kijken. Haar leraar zat ook zo in elkaar. Een zachtaardige lobbies die het wel leuk vond om bij tijd en wijle